

АПСТРАКТ

Начинот на учење претрпе многу промени низ историјата. Сите промени поврзани со процесот на учење се резултат на студии на филозофи, педагози, психолози и др. Во антиката, со овој проблем се занимавале брилијантните филозофи како Платон, Аристотел и Сократ. Овие филозофи дадоа мислења, идеи и предлози кои беа, се и ќе бидат упатства за останатите истражувачи на ова проблематика. Значи, античкиот период е и ќе остане одличен пример за развој на критичко, аналитичко и креативно размислување, кратко речено, одличен пример за логично или разбирливо учење. По филозофите, со проблемот на учење во средновековниот период се занимавале верските проповедници кои исто така се сметале за учители. Во овој период, му се дава важност на механичкото учење на разни религиозни песни кои се пееја и рецитираа за време на разни празници и обреди со верски карактер. Овој вид на настава се карактеризира како досаден, мачен, неразбирлив и не плоден кој беше актуелен до неодамнешните студии направени од психолози и педагози кои со својата работа/своите докази дадоа различни теории на учење со кои се обидоа да најдат различни начини да го олеснат процесот на учење на учениците, да ги мотивираат учениците за учење и да го разберат она што го учат. Како резултат на различните теории на учење, наидуваме на примена на различни техники на учење во процесот на учење на учениците како алатки кои го олеснуваат процесот на учење на учениците и го прават учењето разбирливо.

Овој труд ги истакнува функциите на примена на наставните техники во процесот на учење на учениците преку преглед на литература, преку перцепции на наставниците за ефектите од примена на наставните техники во наставниот процес, преку ефектите забележани при примена на наставните техники во процесот на учење во училишта, преку мислења на педагозите за ефектите од примената на наставните техники и исто така мислења на учениците од основните училишта за ваквите ефекти.

Важноста на овој труд е доста голема, бидејќи наставниците во служба, наставниците пред служба, студентите и другите заинтересирани страни ќе бидат запознаени со функциите на примена на наставните техники во учењето на учениците. Запознавањето на сите овие актери со функциите на примена на наставните техники ќе влијае во подобрување на многу процеси во образовниот систем. Во овој поглед, процесот на учење на учениците ќе се подобри со изнаоѓање начини за негово олеснување, учениците нема да го сфаќаат учењето како стресен, заморен и монотон процес, туку ќе го сфаќаат како забавен и мотивирачки процес. Учениците ќе бидат критички и аналитички кон она што го учат, ќе се развива нивната креативност, учениците ќе

бидат слободни во искажување на своите мислења, како и ќе бидат свесни за нивните права и правата на другите. Врз основа на сите овие измени, перформансите на наставникот ќе се подобрат бидејќи примената на наставните техники им дава можност на наставниците да рефлектираат за нивната работа и работата на учениците како и ќе се подобри успехот на учениците воопшто и успехот на училиштето посебно.

Клучни зборови: Техника, учење, стратегија, функција, ефект.

ABSTRACT

The way of teaching has undergone many changes throughout history. All changes related to the learning process are the result of studies by philosophers, pedagogues, psychologists, etc. In antiquity this problem was dealt with by brilliant philosophers such as Plato, Aristotle, and Socrates. These philosophers have given thoughts, ideas and suggestions which were, are and will be guides for other researchers on this issue. So, the ancient period is and will remain an excellent example of the development of critical, analytical, and creative thinking, which in short is an excellent example of logical or comprehensible learning. In addition to the philosophers, in the medieval period, teaching was dealt also by religious preachers who were also considered teachers. During this period, importance was attached to the mechanical learning of various religious songs which were sung and recited during various festivals and rites of religious nature. This type of teaching is characterized as tedious, arduous, incomprehensible and unproductive teaching that was present until the recent studies conducted by psychologists and pedagogues who with their work / evidence have provided different teaching theories. With these theories, they have tried to find different ways to facilitate the learning process of students, to motivate students to learn and to make students understand what they are learning. These different teaching theories resulted with different teaching techniques in the student learning process as tools which facilitate the student learning process and make learning understandable.

The paper highlights the functions of teaching techniques applications in the learning process of student through literature review, through teachers' perceptions about the effects of applying teaching techniques in the learning process, through the effects observed during the application of teaching techniques in the learning process in the classroom, through the opinions of pedagogues about the effects of the application of teaching techniques and also the opinions of primary school students about such effects.

The importance of this paper is quite big since in-service teachers, pre-service teachers, students, and other stakeholders will be informed about the functions of applying teaching techniques in student learning. Familiarizing with the functions of implementing teaching techniques by all these actors, will affect the improvement of many processes in the education system. In this regard, the learning process of students will be improved by finding ways to facilitate it, learning will no longer be perceived by students as a stressful, tiring and monotonous process but will be perceived as a fun and motivating process. Students will be critical and analytical about what they learn, their creativity will develop, students will be free to express their opinions and will be aware of their rights and the rights of others. Based on all these changes, the performance of the teachers will be improved since the

application of teaching techniques gives the teachers the opportunity to reflect on their work and the work of the students and the success of the students will be improved in general and the success of the school in particular.

Key words: *Technique, teaching, strategy, function, effect.*

SPSS - Статистички пакет за општествени науки

ДРТА - насочено читање и мислење

РАФТ: Role, Audience, Format, Topic

ДЛТА - насочено слушање и размислување

Е/Р/РР - Евокација, Реализација на значењето/Одраз

Д/Д/М - Знам/Сакам да знам/Наука

П/А - Прашање на авторот

ВЛМД - Активност/Читане/Насочено размислување

Х Гарднер - Хауард Гарднер

ВАК - визуелни, аудитивни и кинестетички

ВАРК - визуелни, аудитивни, читачки и кинестетички

ВАКТ - визуелни, аудитивни, акција (act)

АДХД - Attention Deficit Hyperactivity Disorder (Нарушување на вниманието)

СЕ - Конкретно нисуство

РО - Одраз преку набљудување

АС - Апстрактна концептуализација

АЕ - Активно експериментирање

ЦДЕ - Центар за демократско образование

Табела Т - Графички организатор

КЕЦ - Центар за образование на Косово

Табелит Т, Х и Y - идентификуваат, разбираат и споредуваат идеи

SQRRR - Преглед, читање, истражувачки прашања, размислување